

Ταξινόμηση διοικητικού αρχείου: Το παράδειγμα του Δικαστικού Αρχείου του ΕΚΠΑ του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Εμμανουήλ Σαρλάμης

ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΠΜΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ, ΑΡΧΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

Σκοπός και στόχοι εργασίας

Σκοπός της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας αποτέλεσε η ταξινόμηση και η παρουσίαση μέρους των αρχειακών συλλογών του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και συγκεκριμένα του Δικαστικού Τμήματος του ΕΚΠΑ.

Απώτεροι στόχοι αποτέλεσαν αφενός ο εμπλουτισμός της έρευνας αναφορικά με τα πανεπιστημιακά ιστορικά αρχεία των ελληνικών ΑΕΙ και αφετέρου η ανάδειξη της σημαντικής συνεισφοράς των πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων των ελληνικών ΑΕΙ στη μελέτη της σύγχρονης πολιτικής, οικονομικής, αλλά και κοινωνικής ιστορίας της χώρας.

Μεθοδολογία εργασίας

Στο πρώτο θεωρητικό μέρος της εργασίας μου, πραγματοποιήθηκε αναζήτηση και μελέτη της δευτερογενούς εγχώριας και διεθνούς βιβλιογραφίας αναφορικά με την ιστορία των Πανεπιστημίων, καθώς και τη μελέτη περιπτώσεων λειτουργούντων πανεπιστημιακών ιστορικών αρχείων τόσο στο εξωτερικό όσο και στην Ελλάδα.

Στο δεύτερο πρακτικό μέρος της εργασίας μου, έγινε εφαρμογή βασικών αρχειονομικών πρακτικών της ταξινόμησης, της καταγραφής και της περιγραφής ενός πανεπιστημιακού ιστορικού αρχείου και πιο συγκεκριμένα του Δικαστικού Αρχείου του ΕΚΠΑ.

Τέλος, στο τελευταίο μέρος της εργασίας μου, σημειώθηκαν τόσο οι δυσκολίες που ανέκυψαν όσο και μελλοντικές προτάσεις αξιοποίησης.

Πανεπιστημιακά Ιστορικά Αρχεία εξωτερικού

- 2.3.1 Πανεπιστήμιο της Μπολόνια
- 2.3.2 Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ
- 2.3.3 Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης
- 2.3.4 Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου
- 2.3.5 Trinity College του Δουβλίνου
- 2.3.6 Πανεπιστήμιο των Παρισίων
- 2.3.7 Πανεπιστήμιο της Χαϊδελβέργης
- 2.3.8 Πανεπιστήμιο της Βιέννης
- 2.3.9 Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ
- 2.3.10 Πανεπιστήμιο Πρίνστον
- 2.3.11 Πανεπιστήμιο του Σίδνεϋ
- 2.3.12 Πανεπιστήμιο McGill

Ελληνικά ΑΕΙ και Πανεπιστημιακά Ιστορικά Αρχεία

- **24 ελληνικά ΑΕΙ και η ΑΣΠΑΙΤΕ**
- **1837** Ίδρυση ΕΚΠΑ
- **1887, 1911** Ανωτατοποίηση ΕΜΠ και ΑΣΚΤ
- **Περίοδος Μεσοπολέμου** (ΑΠΘ, ΑΣΟΕΕ, ΓΠΑ, Πάντειο, Χαροκόπειο, Πειραιά)
- **Μεταπολεμική περίοδος** (Πανεπιστήμιο Πατρών, Παράρτημα Ιωαννίνων)
- **Περίοδος Γ΄ Ελληνικής Δημοκρατίας** (Πανεπιστήμιο Κρήτης, Πολυτεχνείο Κρήτης, ΔΠΘ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Μακεδονίας, ΔΙΠΑΕ, ΕΑΠ, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου)
- **Περίοδος 2018-2019:** Συγχωνεύσεις Πανεπιστημίων και πλήρης κατάργηση των ΤΕΙ (ΠΑΔΑ, ΕΛΜΕΠΑ, Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας)

Ελληνικά ΑΕΙ και Πανεπιστημιακά Ιστορικά Αρχεία

- 8 Πανεπιστημιακά Ιστορικά Αρχεία στην Ελλάδα
- Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Αθηνών
- Ιστορικό Αρχείο του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Πατρών
- Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Κρήτης
- Ιστορικό Αρχείο Πάντειου Πανεπιστημίου
- Ιστορικό Αρχείο Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών
- Ιστορικό Αρχείο του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αθηνών
- Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Αρχείο Δικαστικού Τμήματος Εθνικού
Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Το Αρχείο του **Δικαστικού Τμήματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (1960-2003)**, περιέχει δικογραφίες υποθέσεων που είχαν υπό την επιμέλεια τους οι δικηγόροι του ΕΚΠΑ, ερωτήματα παρέδρων καθώς και αρχείο της γραμματείας του Δικαστικού Τμήματος του ΕΚΠΑ.

Αρχείο Δικαστικού Τμήματος Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Εθνικού Αθηνών

- **Πρόσκτηση του αρχείου**

Αρχικά βρισκόταν αταξινόμητο σε χώρο της Νομικής Σχολής στην οδό Σόλωνος στο Κολωνάκι. Η παραλαβή του εκ μέρους του Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ έλαβε χώρα το 2016, και την ίδια χρονιά μεταφέρθηκε στους υπόγειους χώρους της Α΄ Φοιτητικής Εστίας του Πανεπιστημίου Αθηνών στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου και στους οποίους φυλάσσεται μέχρι και σήμερα σημαντικό μέρος του των αρχειακών συλλογών του Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ.

Αρχείο Δικαστικού Τμήματος Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Εθνικού Αθηνών

- **Στάδιο 1: Απεγκιβωτισμός**

Αφαίρεση των Φακέλων από τα κουτιά και τοποθέτησή τους σε ραφιέρρες στους υπόγειους χώρους της Α΄ ΦΕΠΑ σε μία αίθουσα όπου και θα φυλάσσονταν μέχρι την ολοκλήρωση της ταξινόμησης και της οριστικής τοποθέτησής τους σε μία αίθουσα του αρχειοστασίου.

Αρχείο Δικαστικού Τμήματος Εθνικού
Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

- **Στάδιο 2: Ταξινόμηση βάσει Φακέλων από το όνομα των δικηγόρων του ΕΚΠΑ**
- **3.2.1. Σειρά: Φραγκούλης**
- **3.2.2. Σειρά: Σάσσαλος**
- **3.2.3. Σειρά: Κωστάκης**
- **3.2.4. Σειρά: Κουντούρης**
- **3.2.5. Σειρά: Καραγεωργίου**
- **3.2.6. Σειρά: Καψιμάλης**

Αρχείο Δικαστικού Τμήματος Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Εθνικού Αθηνών

Υποθέσεις δικηγόρων του ΕΚΠΑ

- Ζητήματα καταβολής μισθολογικών αυξήσεων, υπερωριών και των πάσης φύσεως επιδομάτων διοικητικών υπαλλήλων, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ
- Ζητήματα υπηρεσιακών μεταβολών διοικητικών υπαλλήλων, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ
- Ακαδημαϊκά ζητήματα μελών ΔΕΠ και φοιτητών του ΕΚΠΑ
- Ζητήματα διαχείρισης ακίνητη περιουσίας του ΕΚΠΑ
- Ζητήματα αποζημιώσεων αναφορικά με την παροχή ή μη διαφόρων υπηρεσιών ιδιωτών και εταιρειών προς το ΕΚΠΑ
- Αιτήσεις ακύρωσης και εφέσεις ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων

Αρχείο Δικαστικού Τμήματος Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Εθνικού Αθηνών

Στάδιο 3: Καταγραφή των Φακέλων

- Δημιουργία ηλεκτρονικού αρχείου υπό τον τίτλο “Αρχείο του Δικαστικού Τμήματος του ΕΚΠΑ”
- Δημιουργία 6 σειρών με βάση το όνομα του κάθε δικηγόρου του ΕΚΠΑ
- Δημιουργία Φακέλων αναλόγως της εκάστοτε υπόθεσης και σύντομη περιγραφή του περιεχομένου της, καθώς και προσθήκη τυχόν παρατηρήσεων και σχολίων
- Τοποθέτηση Φακέλων σε αριθμημένα ειδικά ντοσιέ σε αίθουσα του αρχειοστασίου του Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ

Αρχείο Δικαστικού Τμήματος Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Εθνικού Αθηνών

- Ζητήματα υιοθέτησης επεκτατικής δημοσιονομικής και επιδοματικής πολιτικής
- Ζητήματα υπηρεσιακών μεταβολών λόγω και του εκδημοκρατισμού των Υπηρεσιακών Συμβουλίων
- Ζητήματα διαχείρισης ακίνητης περιουσίας ΕΚΠΑ και έγερσης αποζημιώσεων
- Ακαδημαϊκά ζητήματα αναφορικά με το γενικότερο πλαίσιο του χώρου της ανώτατης εκπαίδευσης
- Ζητήματα διοικητικού δικαίου και διοικητικής δικονομίας με την καθιέρωση ιδίως του ΣτΕ ως του ανώτατου διοικητικού ακυρωτικού δικαστηρίου με συνεχείς προσφυγές υπαλλήλων

Δυσκολίες της εργασίας

- Στέγαση των αρχειακών συλλογών του πανεπιστημιακού ιστορικού αρχείου του ΕΚΠΑ στην Α΄ ΦΕΠΑ
- Ελλείψεις ικανοποιητικού αριθμού εξειδικευμένου προσωπικού σε συνάρτηση με τον μεγάλο όγκο αρχειακού υλικού
- Μικρός Π/Υ
- COVID 19
- Φάκελοι σε άναρχη σειρά, ενώ σε ορισμένους δεν υπήρχαν ούτε αριθμοί πρωτοκόλλου ούτε ημερομηνίες των εκάστοτε υποθέσεων. Πληθώρα λυτών εγγράφων που δεν αντιστοιχίζονταν με συγκεκριμένο δικηγόρο του ΕΚΠΑ.

Μελλοντικές προτάσεις αξιοποίησης της έρευνας

- Αξιοποίηση πλούσιας ακίνητης περιουσίας του ΕΚΠΑ προκειμένου για τη στέγαση του συνόλου των αρχειακών συλλογών του Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ
- Υιοθέτηση συνεκτικής αρχειακής πολιτικής από το ΥΠΑΙΘ με προσλήψεις εξειδικευμένου και μόνιμου προσωπικού και αύξηση του Π/Υ για τα πανεπιστημιακά ιστορικά αρχεία
- Αξιοποίηση εγχώριων και ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών πόρων
- Συνεχής επιμόρφωση του προσωπικού στις νέες επιστημονικές εξελίξεις
- Συνεργασία του Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ με ελληνικά ΑΕΙ και ιδίως με τα Τμήματα Ιστορίας και Αρχειονομίας (ΕΚΠΑ, ΠΑΔΑ, Πάντειος) του νομού Αττικής
- Συνέργειες του Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ με κρατικούς και ιδιωτικούς αρχειακούς και γενικότερους επιστημονικούς φορείς

Συμπεράσματα

Ανάγκη ταξινόμησης και διάσωσης του συνόλου του πλούσιου αρχειακού υλικού του ΕΚΠΑ για ακαδημαϊκούς, ερευνητικούς και διοικητικούς σκοπούς τόσο του ίδιου του ΕΚΠΑ όσο και της σύγχρονης πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ιστορίας της χώρας.

Το Πανεπιστημιακό Ιστορικό Αρχείο του ΕΚΠΑ σε συνεργασία και με τα υπόλοιπα 7 Πανεπιστημιακά Ιστορικά Αρχεία των ελληνικών ΑΕΙ, να αποτελέσει το πρότυπο της οργάνωσης αντίστοιχων δομών Πανεπιστημιακών Ιστορικών Αρχείων από το σύνολο των ελληνικών ΑΕΙ.